

גבורת מלחמה ותוגתה

משווים לכמה מפרקי הספר מתח סיפורי שמעטים כמוהו בספרות ה"מלחמה.

לכאורה לא תרג משה נתן מן המתכונת הדוקומנטרית, מן העובד-תיות האכזרית של מאבקים עקובים מדם בגזרות השונות של סביבות ירושלים, וביחד התיאור של הקרבות המרים בגבעת-התחמושת ומול החומה המזרחית. אך בלי ימשים מיזג המתבר בנושא הזה גם מחויות לבו — להבליט ולתת ייחוד ליסודות האנושיים של החייל-הפרט בשעת הקרב, לפניו ואחריו — כל אותם הרהורים שבפחד ובהסתערות, למראה סבלם של הנפגעים ואבדן הנופלים, וכל אותה התרוננות גפשית עם החזירה לרובע היהודי שבעיר העתיקה והמגע עם הכותל המערבי והר-הבית. במוי מנטים כאלה ממותג תיאור „המלחמה על ירושלים” בסממנים ספרותיים של ציורי נופים, הלכי-רוח ורישום דמוי-יות הראויים לציון. ויש לומר, כי טיבה של כתיבה סיפורית זו ניכר בכל עשרת הפרקים של „המלחמה על ירושלים”, מן הפרק הפותח, „הציפייה”, ועד הפרק המסיים, „שער הנצחון”.

אריה ליפשיץ

הענקת הפרס ליצפרוה מטעם העיר ירושלים למשה נתן, יש בה כדי להביע הכרה לכוחות היצירה הצעירים שבתוכנו. משה נתן עלה לארץ-ישראל מבולגריה לפני תשע-עשרה שנה בהיותו ילד כבן שבע, והוא השתרש בתרבותה העברית של ארצנו ובכשרונו זכה להיות נמנה עם המשמרת החדשה של סופריה.

מי שעקב אחר פסיעותיו הראשונות בכמה מן הבטאונים לספרות ולאמנות, וודאי יזכור את הרושם המרענן של התבוננויותיו בשדה התיאטרון העברי ולאחר מכן גם בשטח הקולנוע. היתה זו נטייה של מסאי צעיר להגיב על תופעות חיינו המודרניים מבעד למסך הבמה ולבד הקולנוע. ותגובות אלו ביטא משה נתן במיצוי רעיוני ומתוך שאיפה לתת טעם ונוי להווייתנו. ואולם כוח בעוריו מופנה בעיקר אל ביטוי המציאות בתור אחד מבחירי הכתבים של שבועון צה"ל „במחנה”, וכך הגיע אל כתיבת הספר „המלחמה על ירושלים”. בספר זה העלה משה נתן סיפור אותנטי מלא מפי חיילים, אנשי מילואים ואזרחים — ספר שעוז וגבורה וגם תוגה גדולה מהדהדים בו. המאמץ באיסוף פרטי המאורעות מתוך עדויות אישיות והכשרון לצרפם ליריעה רחבה של תיאור הלחימה,